

ilâhiyât 585

© MAKGRUP MEDYA PRO. REK. YAY. A.Ş.

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNE GÖRE SEÇMELİ DİN DERSLERİ
Furkan PEÇEN
Tuncay KARATEKE

ISBN 978-625-7738-94-1

1. Baskı: Nisan 2021

Sertifika No: 44396

Mizanpaj: Tavoos
Sayfa Düzeni: Tavoos
Kapak: MAKGRUP MEDYA PRO. REK. YAY. A.Ş.
Baskı: Vadi Grafik - Sertifika No: 47479

•
Bu eserin yayınlanması Fırat Üniversitesi
Yayın Komisyonu Başkanlığı'nın 20.04.2021 tarih ve
1885 sayılı komisyon kararı ile
uygun görülmüştür.
•

ilâhiyât

Cinnah Cd. Kırkpınar Sk. 5/4 Çankaya / Ankara
Tel: (0312) 439 01 69 Faks: (0312) 439 01 68
ilahiyatyayin@gmail.com

**ORTAOKUL
ÖĞRENCİLERİNE GÖRE
SEÇMELİ DİN DERSLERİ
(ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ)**

**Furkan PEÇEN
Tuncay KARATEKE**

Furkan PEÇEN

1993 yılında Elazığ'da dünyaya geldi. 2011 yılında Korgeneral Hulusi Sayın Lisesinden 2016 yılında Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Din Kültürü Ve Ahlak Bilgisi öğretmenliğinden mezun oldu. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Din Eğitimi Bilim dalında "Ortaokul Din Ahlak Ve Değerler Alanı Seçmeli Derslerinin Öğrenci Görüşleri ile Değerlendirilmesi (Elazığ ili örneği)" isimli tezi ile 2020 yılında yüksek lisansını tamamladı. 2019 yılından beri Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi öğretmeni olarak çalışmaktadır.

Tuncay KARATEKE

1984 yılında Elazığ'da dünyaya geldi. 2002 yılında Elazığ Anadolu İmam Hatip Lisesinden, 2006 yılında Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesinden mezun oldu. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Din Eğitimi Bilim Dalında "İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Sorun ve Beklentileri (Batman İli Örneği)" isimli tezi ile 2010 yılında yüksek lisansını; anabilim dalında "İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmenlerinin Kur'an-ı Kerim Dersi Sınıf Yönetimi Davranışlarının İncelenmesi" başlıklı tezi ile 2015 yılında doktorasını tamamladı. 2006 yılından 2013 yılına kadar değişik illerde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi ve İmam Hatip Lisesi Meslek Dersi Öğretmeni olarak görev yaptı. 2013-2015 yılları arasında Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde araştırma görevlisi olarak çalıştı. 2016 yılında Dr. Öğretim Üyesi, 2021 yılında Doçent oldu. Halen Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	11
GİRİŞ	13
1. Araştırmanın Problemi.....	16
2. Araştırmanın Amacı	17
3. Araştırmanın Önemi.....	17
4. Araştırmanın Kapsam ve Sınırlılıklar	18
5. İlgili Çalışmalar.....	18
6. Araştırmanın Yöntemi.....	22
6.1. Araştırmanın Modeli	22
6.2. Evren ve Örneklem.....	23
6.3. Veri Toplama ve Verilerin Analizi	24
1. ORTAOKUL DİN AHLAK VE DEĞERLER ALANI SEÇMELİ DERSLERİNİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞÜYLE DEĞERLENDİRİLMESİ (Elazığ İli Örneği)	27
1.1. Seçmeli Din Dersini Seçen Öğrencilerin Demografik Bilgileri ve Aile Özellikleri	29
1.1.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilere Ait Demografik Özellikler	29
1.1.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Ailelerinin Eğitim Durumu	30
1.1.2.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Annelerinin Eğitim Durumu	30
1.1.2.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Babalarının Eğitim Durumu	31

1.1.3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Anne ve Babalarının Çalışma Durumu	32
1.1.4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Ailelerinin Ekonomik Durumu	33
1.1.5. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Ailelerinin İkametgâh Durumu	33
1.2. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaz Kur'an Kursuna Gitme Durumu ve Okuldaki Başarı Durumu	34
1.3. SDD Alan Ortaokul Öğrencilerinin SDD'nin Seçim Sürecine İlişkin Görüşleri	36
1.3.1. SDD'nin Seçimine Etki Eden Faktörler	36
1.3.2. Öğrencilere Göre SDD'nin Kendilerine Sağlayacağı Katkıları	37
1.3.3. Okul Yönetimi Tarafından SDD Hakkında Bilgi Verilme Durumu	39
1.4. Öğrencilerin SDD'ye İlişkin Görüşleri	40
1.4.1. Öğrencilerin SDD Uygulamasının Gerekliliğiyle İlgili Görüşleri	41
1.4.2. Öğrencilerin SDD Çeşitliliğini Yeterli Bulma Durumu	42
1.4.3. Öğrencilerin Bir Yıl İçinde Aldıkları SDD'yi Yeterli Bulup Bulmadıkları Durumları	42
1.4.4. Öğrencilerin SDD'nin Zorunlu Olmasını İsteyip İstememe Durumları	43
1.4.5. Öğrencilerin SDD'nin Hangisinin veya Hangilerinin Zorunlu Olmasını İsteme Durumları	44
1.4.6. Öğrencilerin SDD'nin Saatlerini Yeterli Görüp Görmeme Durumları	45
1.4.7. Öğrencilerin En Fazla Sevdikleri Din Dersleri	45
1.5. Öğrencilerin SDD'deki Başarı Durumları	46
1.6. Öğrencilerin SDD'ye Giren Öğretmenler Hakkındaki Görüşleri	47
1.7. SDD Kitapları ile İlgili Öğrenci Görüşleri	49
SONUÇ VE ÖNERİLER	55
KAYNAKÇA	61

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özellikler	29
Tablo 2. Öğrencilerin annelerinin eğitim durumu	30
Tablo 3. Öğrencilerin babalarının eğitim durumu.....	31
Tablo 4. Öğrencilerin anne ve babalarının çalışma durumu.....	32
Tablo 5. Öğrencilerin ailelerinin ekonomik durumu	33
Tablo 6. Öğrencilerin ailelerinin ikametgâh durumu	33
Tablo 7. SDD Seçen Öğrencilerin Yaz Kur'an Kursuna Gitme Durumları	34
Tablo 8. Öğrencilerin Kendi Değerlendirmesine Göre Başarı Algıları	35
Tablo 9. SDD'nin seçimini etkileyen faktörler (10 en yüksek puan 1 en düşük puan)	36
Tablo 10. SDD'yi tercih ederken bu dersin size en çok hangi yönden katkıda bulunacağını düşünmüştünüz (10 en yüksek puan 1 en düşük puan).....	37
Tablo 11. Bir önceki eğitim öğretim yılının sonunda (SDD seçimi yapılırken) okul yönetimi tarafından SDD'nin özellikleri, amaçları ve içerikleri hakkında bilgi verildi mi?	39
Tablo 12. Eğer okul idaresi tarafından yeterli bilginin verilmediğini düşünüyorsanız sizce verilmeli miydi?	40
Tablo 13. Öğrencilerin SDD Uygulamasının Gerekliliğiyle İlgili Görüşlerinin dağılımı	41
Tablo 14. SDD çeşitliliğini yeterli buluyor musunuz?	42
Tablo 15. Öğrencilerin bir yıl içinde alabildikleri SDD sayısını yeterli buluyor musunuz?	42
Tablo 16. SDD arasında mecburi(zorunlu) ders olmasını istediğiniz ders veya dersler var mı?	43

Tablo 17. Eğer cevabınız evetse mecburi(zorunlu) ders olmasını istediğiniz SDD'yi işaretleyiniz (Birden fazla işaretleyebilirsiniz)	44
Tablo 18. SDD saatlerini yeterli görüyor musunuz?	45
Tablo 19. Öğrencilerin En çok sevdiđi SDD	45
Tablo 20. SDD'deki başarı durumu.....	46
Tablo 21. SDD �đretmenleri ile ilgili �đrenci görüşleri	47
Tablo 22. SDD kitapları ile ilgili �đrenci görüşleri	50

ÖN SÖZ

“Ortaokul Din Ahlak Ve Değerler Alanı Seçmeli Derslerinin Öğrenci Görüşüyle Değerlendirilmesi (Elazığ İli Örneği)” adlı yüksek lisans tezinin başlığında tasarrufta bulunulmuş ve saha çalışması kısmı okuyucunun istifadesine sunulmuştur.

Türkiye de 2012 yılında eğitim sisteminde ciddi ve köklü bir değişiklik yapıldı. Bu değişim ile birlikte okullarımızda seçmeli din dersleri okutulmaya başlandı. Bu çalışmanın amacı ortaokullarda okuyan ve seçmeli din derslerinin doğrudan muhatabı olan öğrencilerin gözüyle bu derslerin verimliliğini, öğrencilerin gözündeki yeterlilik durumunu, öğrencilerin bu derslerden duyduğu memnuniyeti değerlendirmek, seçmeli din dersleri tercih edilirken etkili olan faktörleri tespit etmektir. Seçmeli din derslerini okutan öğretmenlerin ve kitapların yeterliliği hakkında öğrenci görüşlerini belirleyebilmektir. Bu amaçla 570 öğrenciyle anket çalışması gerçekleştirilmiştir.

ELAZIĞ-2020

Furkan PEÇEN-Tuncay KARATEKE

KAYNAKÇA

- Altaş N. (2017). *Ortaöğretimde Din Eğitimi*. M. Köylü ve N. Altaş (Ed.), *Din Eğitimi* (s. 191). İstanbul: Ensar.
- Aydın M.S. "Türkiye’de Din ve Modernleşme İlişkisi Üzerine Bazı Düşünceler", *Türk Yurdu*, C. XVII, Sayı 116-117, Nisan-Mayıs 1997.
- Ayhan, H. (2014). *Türkiye’de Din Eğitimi*. İstanbul: DEM Yayınları.
- Bahçekapılı, M. (2012). *Türkiye’de Din Eğitiminin Dönüşümü*. İstanbul: İlke Yayınları.
- Bahçekapılı, M. (2013) *Yeni Eğitim Sisteminde Seçmeli Din Dersleri*, İlke Yayınları, İstanbul.
- Bal, H. (2001). *Bilimsel Araştırma Yöntemi ve Teknikleri*, Süleyman Demirel Üniversitesi Yayın No:20, Isparta
- Balcı, A. (2006). *Sosyal Bilimlerde Araştırma* (6. Baskı), Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Baloğlu, B. (2002). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri*, İstanbul: DER Yayınevi.
- Büyüköztürk, Ş. (2005). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorumu*, Ankara: Pegem Yayınları.

- Çelebi A. (1998). *İslam'da Eğitim Öğretim Tarihi* (Çev:A. Yardım). İstanbul: Damla Yayınları.
- Dam H. (Ed.) (2018). *Din Eğitimi*. İstanbul: Lisans Yayınları.
- Gök, Ö.F. (2019). *Seçmeli Derslerinin Verimliliğinin Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.
- Görer, Ü. (2015). Ortaokul Düzeyindeki Din, Ahlak ve Değerler Alanındaki Seçmeli Derslerin Öğretmen-Öğrenci Görüşlerine Göre Program Açısından Değerlendirilmesi: (Denizli Yatılı Bölge Ortaokulları Örneği). Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Kaptan:(1977). *Bilimsel Araştırma Teknikleri*. Ankara: Tekışık Matbaası ve Rehber Yayınevi.
- Karasar, N. (1998). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Katipoğlu, İ. (2015). *Liselerde (9 ve 10. sınıf) Seçmeli Olarak Okutulan Hz. Muhammed'in Hayatı Dersinin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi (Samsun Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.
- Kazıcı, Z. (2016). *Anahatlarıyla İslam eğitim tarihi*. İstanbul:İFAV yayınları
- Kotan, İ. (2015). *Ortaöğretimde Bazı Seçmeli Dini Derslere İlişkin Öğrenci Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin İncelenmesi*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- Köse, Ü. (2018). *Ortaokullarda Seçmeli Din Derslerinin Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi: Gaziantep İli Örneği*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Kuş, E. (2007). *Nicel-Nitel Araştırma Teknikleri*, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Meydan, H. (2013). "Din Ahlak ve Değerler Alanı Seçmeli Derslerinin

Öğrenci Görüşleri Doğrultusunda Değerlendirilmesi”, *Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 40.

Meydan, H. (2015) “Din, Ahlak ve Değerler Alanı Seçmeli Derslerinde Karşılaşılan Problemler (Öğretmen Görüşlerine Dayalı Nitel Bir Araştırma)”, *Turkish Studies*, 10(3), 673-694.

Özkaya, H. (2019). *Orta Öğretim öğrencilerinin Seçmeli Din Derslerini Tercih Etme Nedenlerinin Değerlendirilmesi: Kilis İli Örneği*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.

Turgut, M. (2010). *Ortaokullarda Din, Ahlak ve Değerler Alanındaki Seçmeli Derslerin Yönetici, Öğretmen. Öğrenci ve Veli Görüşleri Bağlamında İncelenmesi: Yüksek Lisans Tezi Antalya İli Örneği*. Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Türkbal, A. (2003). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Yazma Teknikleri*, İstanbul: Aktif Yayınevi.

Türkoğlu, O. (2003). *Bilimsel Araştırma Metodolojisi*, İstanbul: Timaş Yayınları.

Yazıbaşı, M. (2018). “Ortaöğretimde Öğrencilerin Gözünden Seçmeli Din Dersleri: Kırıkkale Örneği”. *Dini Araştırmalar Dergisi*, Ocak-Haziran 2018. 21. 149-168.

Yücel H.A. (1994). *Türkiye’de Orta Öğretim*. Ankara: Kültür Bakanlığı

Yücel, T. (2019). *Öğrencilere Göre Ortaöğretim Seçmeli Hz. Muhammed’in Hayatı Dersi (İzmir İli Örneği)*. Basılmamış Doktora Tezi. İzmir: Kâtip Çelebi Üniversitesi.

